

ଶେଷଟି

ସୁକାନ୍ତି ରାଉତ

ଛାତ ଉପରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଅଙ୍କିତା ଚାହିଁଥିଲା ନୀଳଆକାଶକୁ । ଖୋଲା ଆକାଶ କୁଆଁର ପୁନେଇଁ ଜହ୍ନରାତି, ମୁକୁଳା ପବନ ଆଉ ସ୍ୱପ୍ନ ଭର୍ତ୍ତି ତା ଦୁଇଟି ନୀଳ ଆଖି । ଏସବୁ ଭିତରେ ହାଲୁକା ପବନରେ ତା ବାର ହାତ ଲମ୍ବା ବେଶୀଟା ହଲି ଯାଉଥିଲା । ସତେ ଯେମିତି ତା' ବେଶୀରେ ଲହଡ଼ି ଭାଙ୍ଗୁଥିଲା ପୁଷ୍କରିଣୀର କଳା କଳାଘୁମର ପାଣି । ତା ସ୍ୱପ୍ନ କ୍ରମଶଃ ରଙ୍ଗହୀନ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ବୋଉର ଲୁହ ନିକଟରେ । ଭାବୁଛି ଏଥର ବୋଉକୁ ମନା କରିଦେବ ନାଁ ବୋଉ, ମୁଁ ବିବାହ କରିବିନି । ଜୀବନର ଶେଷ କଥା ବିବାହ ନୁହେଁ । ନାରୀ ଜୀବନର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସତ୍ୟ ହୁଏତ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ହୋଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଏମିତି ତ କିଛି କଥା ନାହିଁ । ସବୁ ଝିଅମାନେ ହିଁ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ । ଶଙ୍ଖା, ଶାଢ଼ୀ ସିନ୍ଦୂର ଆଉ ଓଡ଼ିଶା ଟାଣିଦେଲେ କେହି ଜଣେ କୁଳବଧୂ ହୋଇ ଯାଏନି । ଅଧିକ ଅଧିକ ଯୌତୁକ ଦେଇ କାହା ମନକୁ ବାନ୍ଧି ହୁଏନି । ଅଗ୍ନି ଚାରିପଟେ ସାତ ଘେରା ବୁଲି ଆସିଲେ କେହି ସ୍ୱାମୀ-ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଯାଏନି । କାହିଁକି କେଜାଣି ବୋଉକୁ ଦେଖିଲେ ଆପେ ଆପେ ତା' ବିଦ୍ରୋହର ସ୍ୱର ନରମି ଯାଏ । କିନ୍ତୁ କିଛି ବି କହିପାରେନା ବୋଉକୁ । ମନେ ପଡ଼େ ଅତିକ୍ରମ ଆସିଥିବା ସତେଜଶିତି ବସନ୍ତର କଥା ।

କାଲିପରି ଲାଗୁଛି ଧୂଳି, ମାଟିରେ ଘୁଷୁରି ଥିଲା, ଲଙ୍ଗଳା ଦେହ, ଲାଲ ସବୁ ବହିଯାଉଥିଲା ଛାତିଦେଇ । ବୋଉ ସବୁ ପୋଛି ଦେଉଥିଲା କାନି ପଣତରେ । ଜହ୍ନ ମାମୁଁ ଦେଖାଇ ଖୁଆଇ ଦେଉଥିଲା । ରାଗି ଗଲେ, ରୁଷିଗଲେ ସତେ ଯେମିତି ତା ପୃଥ୍ବୀଟା ଶୋଇପଡ଼ୁଥିଲା । କଞ୍ଜଳ, ପାଉଁର ଲାଗାଇ ମଥା କୁଣ୍ଡାଇ ସ୍କୁଲ ପଠାଇ ଦେଇଥିଲା । ତା ଅନୁପସ୍ଥିତି ବହୁତ କଷ୍ଟ ଦିଏ । କାରଣ ବୋଉର ବା' ଘର ଝବର୍ଷ ପରେ ତାକୁ ହିଁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲା । ସବୁଯାକ ସ୍ନେହ, ମମତା, ଭଲପାଇବା ଅଜାଡ଼ି ଦେଇଥିଲା । ତା କେତେ ଓଷା ବାର ବ୍ରତ କରି ତାକୁ ସେ ପାଇଛି । ତା ଜନ୍ମର ଦୁଇ ବର୍ଷପରେ ତାର ଗୋଟେ ଛୋଟ ଭାଇ ହେଲା ଦୁହେଁ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଖେଳୁଥିଲେ । ବୋଉର ଦୁଇ ଆଖିର ସୁଖ ସ୍ୱପ୍ନ କହିଲେ ଭାଇ ଭଉଣୀକୁ ହିଁ ବୁଝାଉଥିଲା । ବାପା ତ କାରଖାନାରେ କାମ କରନ୍ତି । ଟଙ୍କା କେଜିଟିରେ ସଂସାର ଭଲରେ ଭଲରେ ଚଳିଯାଏ ।

ସେଥିରୁ କିଛି ପଇସା ବୋଉ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜମା ରଖେ ଦୁଇ ଭାଇଭଉଣୀଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ।

ତା ସାନ ଭାଇ ପାଇଁ ଆଉ ବହି କିଣା ହୁଏନି । ତା' ବହିରେ ତା'ର ଚଳିଯାଏ । ସେ ଯେଉଁଦିନ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପାଶ୍ କଲା ସେଦିନ ବୋଉର ଖୁସି କହିଲେ ନସରେ । ବାପା ବି ସତେହେଁ ତାଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନ ସବୁ ସତ ହୋଇଗଲା । ବୋଉ ଚାରିଆଡ଼େ କହେ ଝିଅଟା ସିନା ମୋର ଦେଖିବାକୁ କଲା ହେଲେ କ'ଣ ହେବ ଭଲ ପାଠ ତ ପଢ଼ୁଛି । ଭାରି ବୁଦ୍ଧିମତୀ ଆଉ ଭଲ ବୁଣାବୁଣି କରି ଜାଣିଛି । ଅଭାବ ଅନାଟନ ଭିତରେ ବୋଉ ତା ପାଇଁ ତା କାନପୁଲ ବିକି କଲେଜରେ ଆଡମିଶନ୍ କଲା । ଯେଉଁ କାନପୁଲଟି ତାଙ୍କ ଶାଶୁ ଆସିଲା ବେଳେ ଉପହାର ସ୍ୱରୂପ ଦେଇଥିଲେ । ଏତେ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଭିତରେ ସେ କେବେବି କାନପୁଲ ବିକିବାକୁ ଦେଇ ନଥିଲା । ଆଜି ତା ଆଡମିଶନ୍ ପାଇଁ ତା ସ୍ମୃତି ସନ୍ତକକୁ ବିକି ଦେବାକୁ ପଛାଇ ନାହିଁ ।

ରମାଦେବୀ କଲେଜରେ ହେଇଗଲା ଆଡମିଶନ୍ । ହଷ୍ଟେଲରେ ରହିଲା । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ତାକୁ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗୁନଥିଲା । ଯାହା ବି କଲେ ବାପା ବୋଉ ଭାଇ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ଦେଖାଯାଉ ନ ଥିଲା । ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହ ଅଙ୍କିତା ନିଜକୁ ସାମିଲ କରିପାରୁ ନ ଥାଏ । ତାକୁ କେମିତି କେମିତି ଲାଗୁଥାଏ । ଦୁଇ / ଚାରି ଦିନପରେ ହଷ୍ଟେଲରୁ ଫେରି ଆସିଲା ନିଜ ଗାଁକୁ । ଆଉ କହିଲା ବୋଉ ମୁଁ ଆଉ ହଷ୍ଟେଲରେ ରହିବିନି । ତୋ ହାତରକ୍ଷା ଖାଇ ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଯିବା ଆସିବା କରିବି । ବୋଉ ତୁ ମୋ କଥାରେ ରାଜି ହେଇଯା । ବୋଉ ତାକୁ ବୁଝାଇ ଦେଲା ଗୋଟେ ନୂଆ ଜିନିଷ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଭଲ ଲାଗେନି । କିଛିଦିନ ଗଲା ପରେ ସବୁ ତାକୁ ଭଲ ଲାଗେ । ମାଆ ତୁ କିଛି ଦିନ ରହ ତା ପରେ ଦେଖିବୁ ତୋତେ ସବୁ ଭଲ ଲାଗିବ । ତୁ ପରା ମୋ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସତ କରିବୁ । ମୋର ଗୋଟେ ଅର୍ପିସର ଜୋଇଁ ହେବ । ମୁରୁକି ହସି ଦେଲା ଅଙ୍କିତା ଆଉ କହିଲା ବୋଉ ହିଁ ମୋ ସ୍ୱପ୍ନ ସତ କରିବି । ତା ପରଠୁ ଆଉ ଅଙ୍କିତା ଆଗପରି ହେଲା ନାହିଁ । ସବୁ କିଛିକୁ ଖାପଖୁଆଇ ଚଳିବା ଶିଖିଗଲା । ଅନ୍ୟ ଝିଅମାନଙ୍କ ପରି ସେ ବେଶୀ ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁନଥିଲା । ସେ ବୁଝିପାରୁଥିଲା ବାପା

ବୋଉ ତା ପାଇଁ କେତେ କଷ୍ଟରେ ପଇସା ପଠାଉଛନ୍ତି । ଯଦିଓ ତା ବାପା ବୋଉ ତାକୁ ଜଣାଇବାକୁ ଦେଉନଥିଲେ । ଅଭାବ ଅନାଟନ ସବୁ । ସେ କିନ୍ତୁ ଆପଣା ଛାଏଁ ସବୁ ଜାଣିପାରୁଥିଲା । ଏମିତି ବିତିଗଲା ତାର ୨ ବର୍ଷ + ୨ ପରୀକ୍ଷା । ସେ ପ୍ରଥମ ଦଶଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତୃତୀୟ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଥିଲା । ତା ପରେ ଆସିଲା ବିଜେବି କଲେଜକୁ ବି.ଏସ୍.ସି ପଢ଼ିବାକୁ । ମେଡିକାଲ ପାଇଁ ତ ପ୍ରଚୁର ଟଙ୍କା ଦରକାର । ତେଣୁ ସେ ସେଥିପ୍ରତି ମନବଳାଇଲା ନାହିଁ । ମନକୁ ମାରି ଦେଲା । ମାରିଦେଲା ଏଇଥିପାଇଁ ସେ ଯଦି ମେଡିକାଲ ପଡେ ତା ହେଲେ ତା ସାନଭାଇ ଜୀବନ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ । ତେଣୁ ସେ ତା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ବଦଳାଇ ଦେଲା । ତା ପ୍ରତି ବାପା ବୋଉ କେବେ ବି ଅବହେଳା କରିନାହିଁ । ପୁଅ / ଝିଅର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ବରଂ ପୁଅ ଠାରୁ ଅଧିକ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଛନ୍ତି । ତା ବୋଉ କେବେ ବି ଦିନେ କହିନି ଯେ ତୁ ସେଠି ପଠି ପାରିବୁନି । ବରଂ ତାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଛି ଏ କଲେଜରେ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ । ବଡ଼ କଲେଜରେ ବଡ଼ ଲୋକାର ଛୁଆ ଏବଂ ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ ପଢ଼ନ୍ତି । ଅକ୍ଳିତା ଭାବୁଥାଏ ନା ଏସବୁ ଗୋଟେ କୁହାକଥା । ସତ ବୋଲି ପାଂ ପଇସାର ନାହିଁ । ମୁଁ ତ ସୁନ୍ଦରୀ ନୁହେଁ । ବଡ଼ ଲୋକାର ଝିଅ ନୁହେଁ । ନିଜକୁ ନିଜେ ଖୁସି ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ । ଆଜିଯାଏଁ ତା ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ପାରି କାହାରି ଠାରୁ କମେଷ୍ଟ ଶୁଣିନି । ଏଥିପାଇଁ ସେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଥାଏ ତାକୁ କଳା କରିଥିବାରୁ । ଯଦି ସେ ଗୋରା ହୋଇଥାନ୍ତା ତାକୁ ବି ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ପରି ଥକା ସହିବାକୁ ପଡିଥାନ୍ତା । ପ୍ରତେକ ଦିନ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ଘଟଣାରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୁଅନ୍ତା । ଆଜିକାଲିକା ଶସ୍ତା ପ୍ରେମ ।

ବି.ଏସ୍.ସି ପରୀକ୍ଷା ଫଳ ବାହାରିଲା । ଫିଜିକ୍ସ ଅନର୍ସରେ ଟପର ହୋଇଛି ଅକ୍ଳିତା । ଏହାପରେ ପି.ଜି ବାଣାବିହାରରେ ଆଡ଼ମିଶନ୍ କଲା । ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ନଈ ସୁଅ ପରି ଦୁଇ ବର୍ଷ ବିତିଗଲା । ଜେଆରଏଫ୍ ପାଶ୍ କରି ସେ କମ୍ପିଉଟର ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା । ଯୁପିଏସ୍‌ସିରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ ଅଧ୍ୟାପିକା ଚାକିରୀ ପାଇଗଲା । ଏଥର ସୁଧୁରି ଯିବ ଘରର ପୂର୍ବ ପରିସ୍ଥିତି । ତା ବୋଉର ଅବଶିଷ୍ଟ ଜୀବନ ସୁଖଶାନ୍ତିରେ ବିତିବ ଆଉ ସତ ହେବ ସ୍ୱପ୍ନ । ସାନଭାଇ ତାରି ପାଖରେ ରହି ସେ ପାଠ ପଢ଼ିବ ତା'ଠାରୁ ଆହୁରି ବଡ଼ ଅର୍ଘ୍ୟର ହେବ । ଏମିତି ଆହୁରି କେତେ କଣ ଭାବୁଥାଏ । ହଠାତ୍ ବୋଉର ଡାକରେ ତା ଭାବନାର ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ପଡ଼ିଲା । ଆଲୋ ମା ଆଜି ତୋତେ ଗୋଟେ କଥା କହିବି ରଖିବୁ ସତ କରିକହ ହଁ ବୋଉ ମୁଁ ନିଶ୍ଚିତ ରଖିବି ତୁ କହ । ଏଇ ପାଖ ଗାଁରେ ତୋ ଲାଗି ଗୋଟେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଠିକ୍ କରିଛି । ସେମାନଙ୍କର ଝିଅ ପସନ୍ଦ ହେଲେ ତା ପରେ ଶୁଭ ଦିନ ସ୍ଥିର ହେବ । ବୋଉର ମୁହଁକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କିଛି କହିଲାନି ଅକ୍ଳିତା । ନିରବ ରହିବାର ମାନେ ହଁ ବୋଲି ବୁଝି ନେଲା ତା ବୋଉ । ଏହାପରେ ଚାଲିଲା ଝିଅ ଦେଖା ପର୍ବ । ଝିଅ ଦେଖା ଶେଷରେ ଉତ୍ତର ଆସିଲା ସବୁ ମନକୁ ଯାଇଛି । ମାତ୍ର ଟିକେ ଅସୁବିଧା ଅଛି ।

ଝିଅଟି ଟିକେ କଳା । ଏମିତି ଗୋଟେ ପରେ ଗୋଟେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଭାଙ୍ଗିବାରେ ଲାଗିଲା । ନିଜକୁ କେମିତି ଏକ ଅସହାୟ ବୋଲି ଭାବୁଥାଏ ଅକ୍ଳିତା । ସେଦିନ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ନମସ୍କାର କରିଥିଲା । ତାକୁ କଳା କରିଥିବାରୁ ଆଜି ସେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଦାୟୀ କରୁଛି । ଆଉ ଭାବୁଛି ଦେଖା ହେଲେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଗାଳି ଦିଅନ୍ତି । କାଳୀ ଝିଅଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ଭଗବାନ କ'ଣ ଲେଖିନାହାନ୍ତି । ଶୁଭ ସାହାନାଳ ଶୁଣିବାକୁ ବାଡୁଆପାଣିରେ ଗାଧୋଇବାକୁ ଆଉ ଦୁଇ ଭୁଲତା ମଧ୍ୟରେ ସିନ୍ଦୂର ଟୋପାଏ ନାହିଁବାକୁ । ତା ବୋଉ ଅକ୍ଳିତା କଥା ଚିନ୍ତା କରି କରି କେମିତି ଏକପ୍ରକାର କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇସାରିଲାଣି । ତଥାପି ତା'ର ସେଇ ସ୍ୱପ୍ନ ଅର୍ଘ୍ୟର ଜୋର୍ କରାଏ । ସମୟ ସରିଯାଏ । ଯଦିଓ ସେ ଅସରନ୍ତି ଦୁଃଖ ଦେହସୁହା ହୋଇଯାଏ । ତଥାପି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖେ ସୁନାନାକୀ ଝିଅ ପାଇଁ କ୍ଲାଙ୍ଗିଏ କରିବାକୁ । ଜନନୀର ହୃଦୟ ଜନନୀ ହିଁ ଏକ ବୁଝିପାରେ । ଅକ୍ଳିତା ଏଥର ଅ[ଭିତେ ବୋଉକୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଦେଖି ବୋଉ ମୁଁ ତୋ ଉପରେ ବୋଧ ନୁହେଁ । ତୋରି ଆଶୀର୍ବାଦରୁ ମୁଁ ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି । ପୋଥିର ପୃଷ୍ଠା ସିନା ଓଲଟାଟାଳିବାକୁ ପଡେ କିନ୍ତୁ ଭାଗ୍ୟର ପୃଷ୍ଠା ଆପେ ଆପେ ଓଲଟିପଡେ । ତେଣୁ ବୋଉ ଭାଗ୍ୟରେ ଯାହା ଥିବ ସେଇଆ ହିଁ ହେବ । ତାକୁ କେହି ରୋକି ପାରିବେନି । ବୋଉ ତୁ ତୋ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବଦଳାଇ ଦେ । ମୁଁ ପୁରୁଷର ସହଯୋଗ ବିନା ବଞ୍ଚିପାରିବି । ମୋ ପାଇଁ ଏତେ ଦୁଃଖ ସହିଛୁ ଆଉ ତୋତେ ହଇରାଣ ହେବାକୁ ଦେବିନି । ବିବାହ ନକରି କେତେ ମହିନ୍ଦସୀ ମହିଳା ସମାଜର ଉପରସ୍ତରରେ ଅଛନ୍ତି । ତୁ କାହିଁକି ଭାବୁଛୁ ତୋ ଅକ୍ଳିତା ପାରିବିନି ବୋଲି । ସତରେ ବୋଉ, ତୋତେ ମୁଁ ଏତେ ଭଲପାଏ ବୋଲି କହିବାକୁ ଭାରି ଡର ଲାଗେ । ଆଉ ଯଦି ଏକଥା ତୋ ପାଖରେ ପ୍ରକାଶ କରିଦିଏ ତେବେ ତୋ ଛାତି କୁଣ୍ଠେମୋଟ ହୋଇଯିବ । ତୁ ଆଗପରି ମୋତେ ଭଲ ପାଇବୁନି । ବୋଉ, ତୋ ଭଲପାଇବା, ରାଗ, ତୁ ଆଉ ମୋ ପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରନି ମୁଁ ଏମିତି ଅଛି ଭଲରେ ଅଛି । ଦୁନିଆ ଲୋକଙ୍କ କଥାରୁ ଆମକୁ କ'ଣ ମିଳିବ କହିଲୁ । ସେମାନେ କହିବେ ହିଁ କହିବେ । ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ ତ ବାଡ଼ବତା ଦେଇ ହେବନି । ତୁ ମୋ ପାଇଁ ଏତେ କଷ୍ଟ ସହିଛୁ । ଏଇ ପଦିଏ କଥା କ'ଣ ସହିପାରିବୁନି । ବୋଉ ଭଲକି ଚିନ୍ତା କରି ଦେଖି ମୁଁ ଯାହା କହୁଛି ଠିକ୍ ନା ଭୁଲ୍ । ତୁ ଯଦି ମୋ କଥା ନ ମାନି ମୋଟା ଅଙ୍କର ଯୌତୁକ ଦେଇ ପରଘରୀ କରିଦେବୁ ତାହାଲେ ଯୌତୁକ ଲୋଭୀ ନର ପିଶାଚମାନେ ମୋତେ ଦିନେ ରୁଦ୍ଧ କୋଠରୀ ଭିତରେ କିରୋସିନ ଭାଲି ପୋଡ଼ି ଦେବେ । ତୁ ବି ଦେଖୁକୁ ପଢ଼ିବୁ ସେମାନଙ୍କ ପରି ତୋ ଝିଅ ଯୌତୁକ ଯୁଦ୍ଧରେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ଆହୁତି ଦେଇଛି । ଯାହାକୁ ତୁ ଏତେ ଭଲପାଉ ତାକୁ କ'ଣ ତୁ ତୋ ପୃଥିବୀ ଭିତରୁ ଦୂରେଇ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁ । ତାକୁ ବୋହୂ ବେଶରେ ଦେଖିବା ପାଇଁ ତୁ କ'ଣ ତାକୁ ମରଣ ମୁହଁକୁ ଠେଲି ଦେବୁ । ଗୋଟିଏ ଦିନର ହସ ପାଇଁ କୋଟିଏ ଦିନର ହସକୁ ଲିଭାଇ ଦେବୁ । ବୋଉ ତୋ ଝିଅ ଆଜି

ତୋତେ ହାତ ଯୋଡ଼ି ଭିକ ମାଗୁଛି ତୁ ତାକୁ ବାହାଦେଇ ଚିନ୍ତାମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନି ।

ଆମକୁ କ'ଣ ମିଳିବ କହିଲୁ । ସେମାନେ କହିବେ ହଁ କହିବେ । ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ ତ ବାଡ଼ବତା ଦେଇହେବନି । ତୁ ମୋ ପାଇଁ ଏତେ କଷ୍ଟ ସହିଛୁ । ଏଇ ପଦିଏ କଥା କ'ଣ ସହିପାରିବୁନି । ବୋଉ ଭଲକି ଚିନ୍ତା କରି ଦେଖୁ ମୁଁ ଯାହା କହୁଛି ଠିକ୍ ନା ଭୁଲ୍ । ତୁ ଯଦି ମୋ କଥା ନମାନି ମୋଟା ଅଙ୍କର ଯୌତୁକ ଦେଇ ପରଘର କରିଦେବୁ ତାହାଲେ ଯୌତୁକ ଲୋଭୀ ନରପିଣ୍ଡାଚମାନେ ମୋତେ ଦିନେ ରୁଦ୍ଧ କୋଠରୀ ଭିତରେ କିରୋସିନି ତାଳି ପୋଡ଼ି ଦେବେ । ତୁ ବି ଦେଖୁଛୁ ପଡ଼ିବୁ ସେମାନଙ୍କ ପରି ତୋ ଝିଅ ଯୌତୁକ ଯଜ୍ଞରେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ଆହୁତି ଦେଇଛି । ଯାହାକୁ ତୁ ଏତେ ଭଲପାଉ ତାକୁ କ'ଣ ତୁ ତୋ ପୃଥ୍ବୀ ଭିତରୁ ଦୂରେଇ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁ । ତାକୁ ବୋହୂ ବେଶରେ ଦେଖିବା ପାଇଁ ତୁ କ'ଣ ତାକୁ ମରଣ ମୁହଁକୁ ଠେଲି ଦେବୁ । ଗୋଟିଏ ଦିନର ହସ ପାଇଁ କୋଟିଏ ଦିନର ହସକୁ ଲିଭାଇ ଦେବୁ । ବୋଉ ତୋ ଝିଅ ଆଜି ତୋତେ ହାତ ଯୋଡ଼ି ଭିକ ମାଗୁଛି ତୁ ମୋତେ ବାହାଦେଇ ଚିନ୍ତାମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନି । ଅଜ୍ଞିତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ତା' ବୋଉ ଚାହାଣୀରେ କେମିତି ଗୋଟାଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ପାଖକୁ ଆସି କୁଣ୍ଡଳ ପକାଇଲା ଅଜ୍ଞିତାକୁ । ଆଉ କହିଲା ମା' ମୁଁ ତୋ ମାଆ ନୁହେଁ, ତୁ ମୋ ମାଆ । ଦେଖୁ ମାଆ ଅବୁଝା ହୋଅନି । ବାହାଘର ଝିଅ ଜୀବନର ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ ପରି ଗୋଟେ ସତ୍ୟ । ଆଉ ଆମ ସମାଜ ଗୋଟେ ବାହୁଅ ଝିଅକୁ ଭଲ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖେନି । ତୋତେ କ'ଣ ଆମେ ଏମିତି ସେମିତି ଘରକୁ ଦେବୁ ଯେ କିଏ ତୋତେ ଅଧିକ ଯୌତୁକ ଟଙ୍କା ଦାବି କରି ମାରିଦେବ । ଦେଖୁ, ମାଆ ଆମ ଘରେ ଯେମିତି ତୁ ରହିଛୁ, ସେଠି ବି ସେମିତି ରହିବୁ । ଜାଣିଛୁ ବହୁତ କଥା ଅଛି ଯାହା ତୁ ମୋ ପାଖେ କହିପାରୁନୁ । କିନ୍ତୁ ସ୍ବାମୀ ପାଖେ ସେ ସବୁ କହିହୁଏ । ଆଉ ତୋତେ ନା ଯିଏ ବାହାହେବ ସେ ଲକ୍ଷେ ଶିବ ପୂଜିଥିବ । ବୋଉର ଏକଥା ଶୁଣି ଖୁବ୍ ହସିଥିଲା ଅଜ୍ଞିତା । ପୁଣି ବୋଉ ବୁଝାଉଥିଲା -ହଁ ଯେ ବୋଉ ମୁଁ ବୁଝୁଛି ତୋ କଥା-କିନ୍ତୁ ବୋଉ ମୁଁ ଜାଣେନା କାହିଁକି ଏ ବିବାହ ଉପରେ ମୋର ସବୁ ବିଶ୍ବାସ ଭରସା ତୁଟିଯାଉଛି । ମୋର ସାଙ୍ଗ ଶିଖା । ଯିଏ +୨ରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ୨୦ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଥିଲେ । ତୁ କହ ତାକୁ କାହିଁକି ତା ସ୍ବାମୀ ଆଉ ଶାଶୁ ଘର ଲୋକେ ମାରିଲେ । ତା ବାପା ତ ତା ବାହାଘରରେ ୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ । ଆଉ ୨୦ କାର ବି ଯୌତୁକ ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଦିନ ବି ସେ ଶାଶୁଘରେ ଶାନ୍ତିରେ ନ ଥିଲା । ଏପରି ତା ସ୍ବାମୀ ବି ବାହାଘର ୮ ଭିତରେ ଥରେ ବି ଆସି ନ ଥିଲେ । ଫୋନ୍ ବି କରନ୍ତିନି । ମୋତେ ସେ ଏକଥା କହି କେତେ କାନ୍ଦେ । ମୁଁ କହେ-ଆରେ ତୁ କ'ଣ ପାଠ ପଢ଼ିନୁ । ସେଠି କାହିଁକି ଚାକରାଣୀ ପରି ପଡ଼ି ରହିଛୁ । ତୋ ଜାଗାରେ ମୁଁ ଥିଲେ ନା ଗୋଟାଏ ଦିନରେ ସେ ଘର ଛାଡ଼ି ନିଜ ସିଂଘରେ ନିଜେ ମାଟି ତାଡ଼ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଶିଖା

ତାକୁ କହୁଥିଲା- ଗୋଟେ ଝିଅର ଜୀବନ ବହୁତ ନୀତି ନିୟମରେ ବନ୍ଧା । ସବୁଠି ଖାଲି ଯାତନା ଆଉ ଯନ୍ତ୍ରଣାର କଥା । ମୁଁ ପାରିବିନି ଲୋ ଅଜ୍ଞିତା । ଆଉ ଦିନ କେଇଟା ପରେ ମୁଁ ବି ସେମାନଙ୍କ ପରି ଯୌତୁକ ଯଜ୍ଞକୁଣ୍ଡରେ ଜଳିଯିବି । ଶେଷ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ଯାହା ପାଇଁ ଏତେ କଷ୍ଟ ସହି ଏଠି ପଡ଼ି ରହିଛି, ସେ ଟିକେ ମୋତେ ସାହାରା ଦିଅନ୍ତୁ ଆଉ ମୁଁ ତାଙ୍କରି କୋଳରେ ହିଁ ମଥା ରଖି ଶେଷ ନିଃଶ୍ବାସ ନିଅନ୍ତି । ଠିକ୍ ତା ପରଦିନ ମୁଁ ଶୁଣିଲି ତାକୁ ତା ଶୁଶୁର ଘର ଲୋକେ ମାରି ଦେଇଛନ୍ତି । କହ ବୋଉ-ଶିଖାର କି ଭୁଲ ଥିଲା । କାହିଁକି ସେମାନେ ମାରିଦେଲେ । ଆଉ ଆଉ ମୋତେ ଯଦି କେହି ଏମିତି ମାରିଦିଏ, ତୁ କ'ଣ କରିବୁ । କିଛି ବି କରିପାରୁନୁ ନାହିଁ । ଆମ ଦେଶରେ ଆଇନକାନୁନ ବି ଆଜି ଅନ୍ଧ । ଆଇନ୍ କାନୁନ ଖାଲି କାଗଜପତ୍ରରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଗୋଟେ ଦସ୍ତାବିଜ୍ । ହଲ୍ଲାଗୁଲ୍ଲା ହେଉଛି ସଂସଦ । ଝିଅଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁ ଆଇନ୍ । କିନ୍ତୁ ମହିଳା କମିଶନ୍, ମହିଳା ଆନା ଏସବୁ କରୁଛନ୍ତି କ'ଣ ? କହିପାରିବୁ ବୋଉ- କୋଉଠି ଗୋଟେ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ପରିବାର ନ୍ୟାୟ ପାଇଛି ବୋଲି । ପଇସା ଦେଲେ ଦିନ ଆଲୋକରେ ସ୍ବାକୁ ହତ୍ୟା କରି ରାଜରାସ୍ତାରେ ବି ଛାଡ଼ି ଫୁଲେଇ ବୁଲିଲା ତା ସ୍ବାମୀ ଅନିକେତ । କହ ବୋଉ କୋଉଠି ଥିଲା ସେତେବେଳେ ଆମ ଆଇନ୍ । ବୋଉ କିଛି କହିପାରୁ ନଥିଲା । କିଛି ସମୟ ନିବର ରହିବା ପରେ କହିଲା-ସମସ୍ତେ ସେମିତି ନୁହେଁ । ଜଣେ ପୁଅ ଭୁଲ୍ କଲା ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଯେ ଭୁଲ୍ କରିବେ ସେମିତି କିଛି କଥା ନାହିଁ । ବାହାଘର ଗୋଟେ ପବିତ୍ର ଶବ୍ଦ । ତେତିଶ କୋଟି ଦେବାଦେବୀ, ପୁଣ୍ୟ ହୋମ ନିଆଁକୁ କେହି ବି ଅବମାନନା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଦେଖୁ ମାଆ ନାରୀର ଜୀବନ ଖାଲି ସମର୍ପଣରେ ଗଡ଼ା । ପୁରୁଷ ଖାଲି ଭୁଲ୍ କରିଚାଲେ ଆଉ ନାରୀ ସେ ଭୁଲକୁ ସୁଧାରେ । କେବେ ହାରିଯାଏ ତ କେବେ ଜିତିଯାଏ । କିନ୍ତୁ ତୁ ତ ଛୋଟ ପିଲା । ମୁଁ ଆମ ସମୟର କଥା କହୁଛି-ମୁଁ ଯେବେ ତମ ଘରକୁ ବାହାହୋଇ ଆସିଲି- ମୋତେ ବି କେତେ କଟକଣା ଭିତରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ତୋ ଜେଜିମା ଟିକେ ଯଦି କୋଉ ଦିନ ଗରମ ପାଣି କରିନାହିଁ । ସେଦିନ ତୋ ଜେଜିମା ମୋତେ କଥା କହନ୍ତି ନାହିଁ । କେତେ କାକୁଡ଼ି ମିନତୀ କରେ ଆଉ ଭୁଲ୍ ବି ମାଗେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ମୁଁ ବହୁତ ଭଲପାଏ । ତାହାର କାରଣ ଏହା ଥିଲା ଯେ କେବେ ଥରେ ବି ସେ ମୋ ନାମରେ ତୋ ଜେଜି ବାପା କି ତୋ ବାପାଙ୍କ ପାଖେ ଅଭିଯୋଗ କରିନାହାନ୍ତି ଆଉ ମୋତେ ଭଲପାଆନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ ଅନୁଭବ କରିଛି । ମୁଁ ଯେବେ ତୋ ମାମୁଁ ଘରକୁ ଦୁଇଦିନ ପାଇଁ ଯାଏ । ସେ ହଜାରେ ଥର ଖବର ଦିଅନ୍ତି ମୋ ବୋହୂକୁ ଆଣି ଜଳଦି ଛାଡ଼ିବାକୁ । ଆଉ ମୁଁ ବି ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ପଳାଇଆସେ । ତେଣୁ କଥା ହେଉଛି ସେ ସମୟ ଆଉ ଏବେର ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଢେର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି । ଆଜି ଆଉ ବୋହୂମାନେ ଘରର ଚାରିକାନ୍ଥ ଭିତରେ ରହିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରୁନାହାନ୍ତି । ସଂସାର କହିଲେ କେବଳ

ସ୍ବାମୀ ହିଁ ବୁଝୁଛନ୍ତି । ଯାହା ଫଳରେ ସମସ୍ୟା ବଢୁଛି । କିନ୍ତୁ ତୁ ମୋ ଝିଅ ଆଉ ଆମ ଆଦର୍ଶରେ ଗଢ଼ା ହୋଇଛୁ । ତୁ କାହିଁ ଭାବୁଛୁ ଯେ ତୋ ଭାଗ୍ୟରେ ବି ସେମିତି ହେବ । କିନ୍ତୁ ଶେଷରେ ସବୁ ଦୃଢ଼ ଭିତରେ ଦିନେ ଅଜିତାକୁ ବାହାହେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ବାପା ଆଉବୋଉଙ୍କ ପସନ୍ଦରେ । ବାହାଘର ହେଲା ଖୁବ୍ ଧୂମଧାମୀରେ । ୫୦ ଖଣ୍ଡ ଗାଁର ଲୋକ ଭୋଜି ଖାଇଲେ । ସବୁ କହିଲେ ଝିଅଟା ଭାଗ୍ୟ ବହୁତ ଭଲ । ଏତେ ବଡ଼ ଘରେ ବାହାହେଉଛି ।

ଯେଉଁଦିନ ଚନ୍ଦନ ସିନ୍ଦୂରରେ ସଜେଇ ହୋଇ ବଧୂ ସାଜି କାରରେ ବସିଥିଲା ସିଦ୍ଧାନ୍ତଙ୍କ ଖୁବ୍ ପାଖରେ । ବୋଉ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଙ୍କୁ ଧରି ଖୁବ୍ କାନ୍ଦୁଥିଲା ଆଉ କହିଲା ମୋ ଝିଅକୁ ଖୁସିରେ ରଖିବ ଆଉ ତାର ଛୋଟ ଛୋଟ ଭୁଲ୍ ଧରିବନି । ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ-କାହିଁ ମୁଁ କ’ଣ ଜଙ୍ଗଲକୁ ନେଇଯାଉଛି ଯେ ଏତେ ଭୟ ମୋ ସହିତ ଛାଡ଼ିବାକୁ । କିନ୍ତୁ କାର ଭିତରେ ଥାଇ ଅଜିତା ଦେଖୁଥିଲା ତା ବୋଉ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ବାହୁନି କାନ୍ଦୁଛି । ମନେ ମନେ ଭାବୁଥିଲା- ବାହା ଦେବ ବାହା ଦେବ ବୋଲି ଏତେ ଗୋଡ଼ କଟାଡ଼ି ହେଉଥିଲା । ବାପାଙ୍କୁ ଟିକେ ଶାନ୍ତିରେ ଶୁଆଇ ଦେଉ ନ ଥିଲା । ଆଜି ପୁଣି ଏତେ କାନ୍ଦିବାର ମାନେ କ’ଣ ? କିନ୍ତୁ କହିପାରୁ ନ ଥିଲା । ସବୁ ଝିଅଙ୍କ ପରି ଅଜିତା ବି ଆଖିରେ ଆଖିରେ ମେଞ୍ଚାଏ ସପନ ନେଇ ଶାଶୁ ଘରକୁ ଆସିଲା । ଦିନ କେଜଟାରେ ସର୍ଜିଙ୍କୁ ମନେଇ ନେଲା । ବାହାଘରର ଠିକ୍ ଏକ ମାସ ପରେ ଆବିଷ୍କାର ହେଲା ସିଦ୍ଧାନ୍ତଙ୍କର ଆଉ ଗୋଟିଏ ପତ୍ନୀ ଅଛନ୍ତି । ଯିଏ ବିନା ବିବାହରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଙ୍କ ସହିତ ରହୁଛନ୍ତି । ଛୋଟ ପୁଅକୁ ବୁଝାଇଲା ପରି ବୁଝାଇଲା- ଦେଖ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ, ଆମ ଭାରତୀୟ ସମାଜ ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷର ଦୁଇଟି ସ୍ତ୍ରୀ । ଏହାକୁ ଏତେ ସହଜରେ ଗ୍ରହଣ କରେନି । ତା ଛଡ଼ା ଆଗକୁ ବାହାହୋଇ ନ ଥିଲ ବୋଲି ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲ । ଏବେ ତ ବାହାହୋଇ ସାରିଲଣି । ଆଉ ସେମିତି ଭୁଲ୍ କରନି । ମୁଁ ମାନ୍ଦୁଛି ପିଲାବୟସରେ କିଛି ଗୋଟାଏ ଭୁଲ୍ କରିଦେଇଛି । ଦେଖ, ଆମ ପରିବାର ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ ପରିବାର । ଆଉ ଆମ ଦୁଇ ପରିବାରର ମାନ ସମ୍ମାନ ରହିଛି । ସେସବୁ ନଷ୍ଟ କରନି । କିନ୍ତୁ ତାର କୌଣସି କଥା ଶୁଣି ନ ଥିଲେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ । ଦିନ କେଜଟା ପରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଚାକିରିକୁ ପଳାଇଲେ । ଆଉ ସେ ଝିଅ ସହିତ ମଞ୍ଜୁ ମଣ୍ଡିରେ ଦିନ କାଟିଲେ । କେତେ ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇଛି ଅଜିତା ସିନ୍ଦୂରର ଆକର୍ଷଣକୁ ପାଗଳ ବି ଆଡ଼େଇ

ପାରେନି । ବହୁତ କଷ୍ଟ ସହିଲା । ସହିବାର ସାମା ଟପିଗଲା । ଆଉ ପାରିଲାଣି । ଯାଆର ବି ଅତ୍ୟାଚାର । ଟିକିଏ ଟିକିଏ କଥାରେ କେତେ କ’ଣ କହିଯାଆନ୍ତି । ତାର ମନେ ପଡୁଥିଲା ତା ବୋଉ କଥା-ସ୍ବାମୀ ପାଖେ ସବୁ କଥା ମନ ଖୋଲି କହିଦୁଏ । ତଥାପି ତା ମନରେ ସ୍ବାମୀ ପ୍ରତି ଦରଦ ଥାଏ । କାଳେ ସେ କଷ୍ଟ ପାଇବେ ବୋଲି କିଛି ବି କହିପାରେନି ଫୋନ୍ରେ । ବାସ୍ ପତିବ୍ରତା ସ୍ତ୍ରୀର ଦାୟିତ୍ବ ନିଭାଏ । ଶେଷରେ ହାରିଗଲା ଅଜିତା ଦିନେ ତା ବେତ ରୁମରୁ ତା ଶବ ଉଦ୍ଧାର କରାଗଲା ତା ସହିତ ଏକ ମୃତ୍ୟୁଲେଖ ବି ।

ବୋଉ, ତୋତେ ଆଉ ଜୀବନରେ କେବେ ଦେଖିପାରିବିନି । ବୋଉ ତୁ କହୁଥିଲୁ ନା-ସବୁ ପୁରୁଷ ଶିଖାର ସ୍ବାମୀ ପରି ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ବୋଉ ସବୁ ମିଛ । ବାପାଙ୍କୁ କହିଦେବକୁ ମୁଁ ବହୁତ ଭଲରେ ଅଛି । ଯେମିତି ତମମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଥିଲି । ମୁଁ ଜାଣେ ତୁମେ ମାନେ ମୋତେ ଝୁରୁଥିବେ । ବାପା କାଳେ ଝୁରି ଝୁରି ରୋଗ ଶଯ୍ୟାରେ ପଡ଼ିଲେଣି । ଏକଥା ମୁଁ ଜାଣେ । କିନ୍ତୁ କ’ଣ କରିବି ? ମୁଁ ଅନୁଭବ କରିପାରିଛି ତୁମେମାନେ ଭାଇ ଠାରୁ ବିମୋତେ ଅଧିକ ଭଲ ପାଉଥିଲ । ଭାଇକୁ ପଛସା ନ ଦେଇ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଯେତେ ପଛସା ମାଗିଛି ମୋତେ ଦେଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ତ ତୁମ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଖୁସି ପାଇଁ ସେଦିନ ବାହାହେବା ପାଇଁ ରାଜି ହେଲି । ବାପା ମୋତେ ମୋତେ କହିଥିଲେ-ଦେଖ ଝିଅ-ବାହାଘର ଏକ ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ଏକ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷ୍ପତ୍ତି । ଆମ ପସନ୍ଦର ପିଲା କେବେ ଖରାପ ହେବନି । ଏଇ ବିଶ୍ବାସ ମୋର ଅଛି । ମୋତେ କାଳେ ସେ ବାପାଙ୍କ ଠାରୁ ଖୁସିରେ ରଖିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବୋଉ ମୁଁ ତ ତୋ କଥାରେ ରାଜି ହୋଇଗଲି ଆଉ ବାହା ବି ହେଲି । ମୋ ପାରୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚେଷ୍ଟା ବି କଲି ଗୋଟିଏ ସୁଖର ସଂସାର ପାଇଁ । ତୋର ଇଚ୍ଛା ବି ପୂରଣ କଲି । ତୁ ବି ମୋ ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ କରିବୁ । ମୁଁ ମରିଗଲା ପରେ ମୋ ଶବକୁ କୋଉଠି ପୋଷ୍ଟ ବର୍ଚ୍ଚମ କରିବନି । କାରଣ ମୁଁ ଚାହେଁନି ମୋ ଶାଶୁଘର ଲୋକ ଭୁଲ୍ ଆଉ ମୁଁ ଠିକ୍ । ହଁ, ମୁଁ ମୋ ଦେହ ଭାଷଣ ଖରାପ । ଆଉ ବଞ୍ଚି ପାରିବିନି ବୋଧେ । ମୋ ଶବକୁ ମୋ ଶାଶୁଘରେ ହିଁ ରଖିବ ଆଉ ମୋ ସ୍ବାମୀଙ୍କ କାନ୍ଧରେ ମୋତେ ଅନ୍ତଃତଃ ଥରେ ତ ଶାନ୍ତିରେ ଶୋଇବି । ମୋ କଥା ରଖିବୁ ନା ବୋଉ । ରାତି ଅନେକ ହେଲାଣି । ରହୁଛି । ଇତି ତୋର (ହତଭାଗିନୀ ଅଜିତା) ।

ରାଘବପୁର, ଗେଡ଼ମା,
ମଞ୍ଜୁରିରୋଡ଼, ଜିଲ୍ଲା : କେନ୍ଦୁଝର-୨୧

